לק"י | ה'תשפ"ז ב'של"ח | גיליון שכ"ו | פרשת וירא

כתרי תורה

הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

כתר מלכות | מאן מלכי רבנן

רבי **מתנא** ב"ר סעיד **גבלי** זלה"ה
רבה של אלע'אהרה - כ' מרחשון תרע"ד
רבי **שלמה** ב"ר יוסף **טביב** זלה"ה
אב"ד גבל צבר מח"ס חכמת שלמה - כ' מרחשון תרע"ט
רבי **חיים** ב"ר משה **חגבי** זלה"ה
אב"ד רבוע שבבוולאן - כ' מרחשון תש"י
רבי **מרדכי** ב"ר יהודה **שרעבי** זלה"ה
ראש ישיבת נהר שלום - כ' מרחשון תשד"מ
רבי **עוּאץ'** ב"ר יחיא **בדיחי** זלה"ה
מחכמי צנעא - כ"א מרחשון תר"ח
רבי **שלמה** ב"ר יחיא **קרואני** זלה"ה
מדייניי רצאבה מח"ס שושני הגנים - כ"א מרחשון תשמ"ג
רבי **יחיא** ב"ר נתנאל **אלשיך** זלה"ה
ר"י בית אלשיך - כ"א מרחשון תשנ"ז
רבי **יוסף** ב"ר שלום **בדיחי** זלה"ה
חכם באשי בצנעא - כ"ד מרחשון תרע"א
רבי **חיים** ב"ר אברהם **אבלופי** זלה"ה
מרבני רחבה - כ"ו מרחשון תש"ה
רבי **אהרן** ב"ר יעקב **מדאר** זלה"ה
מח"ס לב אהרן - כ"ו מרחשון תשכ"ה
רבי **אהרן** ב"ר יעקב **מצרפי** זלה"ה
אב"ד אכמת בני מנצור - כ"ו מרחשון תשל"א
רבי **שלום** ב"ר שלמה **צ'אהרי** זלה"ה
מחכמי רדאע - כ"ו מרחשון תשל"ז

לע"נ מרן ראש הישיבה הגאון רבי **ירחמיאל גרשון** בן הגאון רבי צבי יהודה **אדלשטיין** זלה"ה. מרן הגאון הגדול רבי **שמריהו יוסף חיים** בן מרן הגאון רבי יעקב ישראל **קניבסקי** זלה"ה. מרן הגאון הגדול רבי **שמעון** ב"ר דוד **בעדני** זלה"ה • להצלחת חתן הבר מצוה הבה"ח **יעקב אברהם** נ"ו בן ידידי הרב נתנאל שליט"א, שיגדל בתורה ויראה"ש. זקנתי אצילת המידות מרת **ברכה שרעבי** ע"ה ב"ר ישראל מנצרי זלה"ה – כ"ג סיון התשפ"ו. זקנתי אצילת המידות מרת **שולמית מורחי** ע"ה ב"ר שלום עצאר זלה"ה – ט"ו אב התשפ"ג, ואחיה רבי **שלום** ב"ר שלום **עצאר** זצ"ל - כ"ב מרחשון תשע"ו. ר' **עזרא** ב"ר יעקב **שרעבי** זצ"ל – ל' סיון התשפ"ג, דודי הרב **אברהם** ב"ר דוד **בדיחי** זצ"ל, הרב **אלעזר עזרי** זצ"ל בן יבלחט"א רבי אברהם, ר' **ישראל** ב"ר יהודה **חגבי** זצ"ל, הבה"ח **נפתלי צבי יניש** זצ"ל בן יבלחט"א רבי יגיל. הרב **יהודה** זצ"ל ואחותו מרת **יהודית** ב"ר יוסף **שרעבי** ע"ה • ולזכות הרבנים הגאונים הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א • הרב אלעזר ב"ר אהרן שליט"א. מרת אסנת ב"ר צדוק תחי', מרת צביה ב"ר יוסף תחי', הנערה שרה בת שלומית תחי'. לרפו"ש במהרה בתושי"י, ולהצלת והצלחת אחב"י, הנתונים בצרה ובשביה באה"ק ובשאר גליותיהם, והשם ירחם, עמו ינחם, על יד מנחם, אכי"ר.

כתר הלכה

הגאון הרב נתנאל עומיסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק'
לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומיסי זלה"ה - נלב"ע כ"ז אלול התש"פ

כבד שעברו עליו ג' ימים מהו לחממו במיקרוגל או על הפלאטה או במעט מים

א] מעשה באדם שצלה כבד שעברו עליו ג' ימים בלא צלייה [וגם לא היה במקפיא], ולאחר זמן רצה לחממו. **ובא לשאול** האם מותר לחממו בתוך סיר עם מעט מים כדי שלא יישרף או שזה נחשב בישול שאסור באופן זה וכפי שנבאר בסמוך. **עוד שאל** האם מותר לחממו במיקרוגל או להניחו בתבנית על פלאטה. **תשובה:** סתם כבד מותר רק על ידי צלייה כיון שיש בו ריבוי דם, ולאחר הצלייה מותר לבשלו בתנאי שנצלה כל צרכו [דהיינו שניכר שיצא כל דמו ונתייבש מבחוץ]. והטעם כיון שבצלייה יצא כל דמו ומה שלא יצא לא יצא ג"כ על ידי בישול (שו"ע יו"ד סי' ע"ג ס"א). אמנם כאשר הכבד שהה שלושה ימים בלא צלייה, יש אומרים שצריך לחוש שמא לא יצא כל דמו בצלייה כיון שנתייבש בתוכו, וכשיבוא לבשלו יתרכך ויצא, (פר"ח סי' ע"ג סק"ט) וכדין בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה (כמבואר בטוש"ע סי' ס"ט סע' י"ב). ומכל מקום, בדיעבד אם בשלו אחר הצלייה לא נאסר, כיון שי"א שצלייה כן מוציאה את כל הדם שבו אף בכבד ששהה ג' ימים וגם אם נותר מעט דם שיצא בבישול אחר הצלייה, הרי הוא בטל ברוב.

ולמעשה נלע"ד שאין להחמיר אלא בבישול גמור כאשר הכבד כולו במים ומתרכך בכך ופולט דמו, אך בנדון דידן שנותן רק מעט מים וכן חימום במיקרוגל או הנחתו על תבנית חימום בפלאטה באופנים אלו אין להחמיר, **וכן היא הוראת מרן הגר"י רצאבי שליט"א.**

אכילת מנות בשר וחלב על שולחן אחד והאם מועיל שומר

ב] מעשה במשפחה אחת שהתכנסו לערב גיבוש משפחתי, ומכיון שכמה מבני המשפחה רצו אוכל חלבי וחלקם רצו בשרי, הזמינו גם מגשי פיצות וגם מנות שווארמה. ונתעוררה להם שאלה, האם מותר לכולם לאכול על שולחן אחד חלבי ובשרי, או שמא כיון שכל אחד אוכל מנה אישית, לא מקפידים בזה. **עוד הסתפקו** האם יועיל להעמיד שומר. **תשובה:** ישנה הלכה ידועה (יו"ד סי' פ"ח סע' א' ב') שאסור להעלות בשר על שולחן אחד שאוכל עליו גבינה, וכן שני בני אדם המכירים לא יאכלו על שולחן אחד זה בשר וזה גבינה. והטעם, שיש לחוש שמא יאכל בשר עם חלב ויאכל משל חברו. **ובפשטות נראה** שאם דרך אכילת המאכל הוא בהחזקתו ביד, אין זה נחשב העלאה על שולחן אחד אף אם פעמים מניחים אותו לזמן קצר על השולחן שהרי אין חשש שאחד יאכל מהמנה של השני.

[ודרך אגב אזכיר על אכילה כזו, שיש בה גרגרנות שהרי אין לאכול ולא לאחוז פרוסה בשיעור כביצה (סי' ק"ע ס"ז, משנ"ב ס"ק י"ט). ומה שכתבו האחרונים (אור ליצין ח"ב פמ"ו ז') כי במה שכן הוא דרך האכילה כגון פיצה או פיתה או כריך אינו בכלל דין זה, **דעת מרן שליט"א אינה כן** (שערי יצחק פרשת שלח ה'תש"ע) ולדעתו מאכלים אלו באו ממנהגי הגויים הגרגרנים וצריך לחתוך מאכלים אלו לפני האכילה].

ולעניין שומר, כתבו האחרונים (גן המלך סי' ע"א, רעק"א על שו"ע יו"ד שם) כי בדבר שצריך שמירה תדיר לא מהני שומר. וכן מצינו שאסרו חכמים (סי' רס"ד ס"א) להשתמש בשבת בפתילות שלא נמשך בהם השמן ולא התירו ע"י שומר כיון שהאור חלש בגלל הפתילות וחשש ההטיה תמידי [משא"כ בקריאה לאור הנר שם הוא רק חשש בעלמא שמא יכהה לפתע הנר ועל זה מועיל שומר (סי' רע"ה ס"ב)] וכן הוא העיקר להלכה.

ויש מי שהביא ראיה מפרשתנו שמועיל שומר וזאת ממה שכתוב על אברהם אבינו (בראשית י"ח, ח') 'ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו' הרי שאף שהעלה בשר וחלב על שולחן אחד כיון שעמד עליהם כשומר, מותר (לב אריה חולין קד:). והיה מקום לדחות, שהרי אברהם אבינו סבור היה שהם ערביים ולכן לא חשש להביא לפניהם דבר אסור. אכן אין זו דחיה, שהרי מפורש בפסוקים (עיין רש"י שם) שאברהם אבינו לא הביא לפני האורחים לחם מפני טומאת העיסה הרי שהביא לפני האורחים רק דברים המותרים והראויים לו. ובלאו הכי יש מפרשים שכתבו כי אברהם אבינו הכיר באורחיו שהם מלאכים אלא שנהג בהם מנהג דרך ארץ כשאר אורחים כיון שבאו בדמות אנשים (רמב"ן שם פסוק ט"ו, אור החיים שם פסוק ד'). **אכן יש לדחות ראיה זו** מהמובא במדרש (פסיקתא סוף פכ"ה) כי בשעת מתן תורה אמרו המלאכים תנה הודך על השמים, ומשה טען לעומתם על מה שאכלו בשר וחלב אצל אברהם אבינו ולא שמרו את התורה והודו לו, ולא שייך להביא ראיה משם להיתר כלל.

כתר של א"ש

וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו (כ"ב, י'). **מוהר"ר יעיש קורייני זלה"ה בספרו מחמדי שמים,** דרש על עוצם התיקון שנגרם בעקידה (מדבריו בסוף פסוק כ"ב, דנראה שחידושים אלו בפרשת העקידה הם **מספר פירות האילן למוהר"ר שלום בן משה כ"ץ נבג"מ.** וכמה פעמים הזכירו בחיבורו בתארים מופלגים, ובמקו"א קורא לו 'מר זקננו').

א] וישלח אברהם את ידו, ס"ת חמת"ו. דכיון שראה השטן שאברהם אבינו ע"ה שלח הסכין לשחוט את בנו, נשתככה חמתו. כי השטן היה חושב בדעתו כי אי אפשר לאב לשחוט את בנו, כיון שראה כך, נרתע לאחוריו, ואחזתו חתת ורעדה וחיל. ובזה דרש גם את המשך הפסוק **ויקח את המאכלת,** סופי תיבות חת"ת. כלומר מול מסירות נפש זו שעקד אברהם את בנו יחידו לא יכול היה השטן לקטרג, ונסתתמו טענותיו.

וממילא נתגברה מידת הדין בעולם, וכמו שדרש שם עוד על תחילת הפסוק **וישלח אברהם את ידו,** ראשי התיבות בגימטריא ח"י שהוא מנין טוב, דכיון שעשה אברהם אבינו ע"ה כך, נתמתקו הגבורות בחסדים, ויעו"ש עוד מה שדרש ע"פ הסוד.

ב] עוד כתב שם, כי זה מה שאמר לו המלאך, **עתה ידעתי כי יר"א אתה** (שם, י"ב), כי לא הרהרתם אחרי מידותי, כי לפי רוב הצרות שיבואו להם לצדיקים, אינם מסירים ח"ו האמונה מלבם, ע"כ.

ג] ועל זה נתן אברהם אבינו תודה להשי"ת, וכמ"ש שם מהרי"ק, כי הפסוק בתהלים (ט"ז, ה') **ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי,** נאמר על אברהם אבינו שנתן תודה להקב"ה ואמר, **ה' מנת חלקי,** שנתת חלקי מהיודעים אלהותך ומהעובדים אותך. **וכוסי,** שהשקיתני כוס ישועות שלא נשחט בני, ונתת איל תחתיו. **אתה תומיך גורלי,** זו ארץ ישראל ובית המקדש שהנחלת לבני אחרי. וע"ש שנרמזה הודאה זו בפסוק, ויקרא מלאך א' אל אברהם **שנית מן השמים** (שם, ט"ו), ס"ת מנ"ת.

אתה הראית לדעת שעצם מסירות הנפש של אאע"ה, גדול כוחה לשדד מערכות, להשבית משטין ואויב. **ואכן** לעיתים משתדלים ועורכים מערכות לפעול ולהפעיל לכבודו יתברך, והתוצאה אינה משביעת רצון, אך זאת עלינו להשריש בליבותינו, כי מאיתנו ה' דורש את מסירות הנפש לעבודתו יתברך, ואז יראנו נפלאות, והיתה לה' המלוכה, אכי"ר. **שבת שלום.**

באיזה יום נעקד יצחק

וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים (כ"ב, ט')

בראש השנה

א] לא מפורש בכתובים באיזה יום היתה העקידה. אבל גילו לנו חז"ל עניין זה בדרשותיהם, ומצינו שלש דעות בזה.

יש אומרים שהעקידה היתה בראש השנה. **כן הוא בפסיקתא** (פרשה מ"ב אות ו'), וכדדרש שם ר' ירמיה שאמר אברהם 'רבש"ע גלוי וידוע לפניך שהיה לי מה להשיבך כשאמר לי ליקרב את יצחק וכו' ולא השבתי אלא עשיתי עצמי כאלם וכחרש וכו'. כשיהיו בניו של יצחק נדונים לפניך ביום זה (היינו ר"ה, כי ביו"כ אין שטן ואין פגע רב. מרן שליט"א. ד"ח י"ז עמ' רכ"ו), ואפילו יש להם כמה קטיגורים מקטרגים אותם, כשם שדממתי ולא השיבותיך, כך אתה לא תשוח להם'. **ועל זה דורש שם את הפסוק** (לקמן י"ד), ויקרא אברהם את שם המקום ה' יראה אשר יאמר היום, מהו היום, כהיום, מפני שר"ה היה, אמר לו הקב"ה וכך אני עושה. אמר לו אברהם, השבע לי. מיד בי נשבעתי נאם ה'. הוי בחדש השביעי, א"ר ברכיה בירחא דשבועתא, ע"כ. **ועניין זה נזכר גם בויקרא רבה** (פכ"ט ט"), אלא שלא הזכיר שהיה זה בר"ה, רק בחודש השביעי, ע"ש.

ב] **וכן הביא אבודרהם** (פרק כ"ה סדר תפלת ר"ה) **בשם מדרש** 'ואמרו במדרש, שבראש השנה נעקד יצחק ע"ג המזבח, ואותו היום שמעה שרה אמנו ותזעק ותיבב ותתילל. ועל כן אמר הכתוב יום תרועה יהיה לכם, ומתרגם יום יבבא, כדי שיזכור לנו הקב"ה יללת שרה אמנו', ע"כ (ובעיקר שייכות התקיעות בר"ה ליללות שרה אמנו בעת העקידה. ע' בארות משה אות ת"ב באורך).

וכן כתב בספר תניא (סי' ע"ד) דמטעם זה קורין פרשת העקידה בר"ה, לפי שהעקידה היתה בר"ה. **וכ"כ בשבלי הלקט** (סי' רפ"ח).

ג] **וכ"ה בזוה"ק פרשת ויקרא** (יח, א) בהאי יומא יצחק אתעקד, ועקיד כלא, ושרה מיללת וקול שופרא תקיף לחדא. זכאה חולקיה, מאן דעבר בינייהו, ואשתזיב מנייהו. אמר רבי אבא, בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בההוא דלעילא, ע"כ. **והכי איתא בזוה"ק גם בפרשת כי תצא** (דף רפב, ב) ראש השנה, דרועא שמאלא דיצחק. תמן דיני נפשות, ועקדה דיצחק תמן הוה. דעקיד ליה אברהם, ע"כ.

ביום הכיפורים

ד] **יש אומרים** שהעקידה היתה ביום הכיפורים. **כ"כ רבי יהושע אבן שועיב בדרשותיו** (דרש ליו"כ, הביאו הגרח"ק בלמכסה עתיק כב, א) **בשם המדרש**, ואמרינן במדרש כי בו נעקד יצחק ובו נמול אברהם (וכן מפורש בפדר"א מכ"ט 'שביום הכיפורים נמול אברהם', וכל שנה ושנה הקב"ה רואה דם הברית של מילה ומכפר על כל עונותינו. וא"ש כפי שנדייק לקמן מהפדר"א שנעקד ביו"כ. אכן לדעת הפסיקתא נימול בר"ה, כפי שציין בלמכסה עתיק י"ז, כ"ג. אבש"ר), ונכרתו בו י"ג בריתות כנגד י"ג מדות של הקב"ה שלמד משה בהר, שכל זמן שמזכירין אותן אינן חוזרות ריקם, ע"כ.

ה] **וכן כתב רבינו מנחם ריקנאטי** בפירושו על הפסוק ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה, דע כי ביום הכיפורים נעקד יצחק אבינו ע"ה. ואז ביקש אברהם אבינו ע"ה שיפתחו לו שערי בינה ותשובה וכפרה לישראל באותו היום. וה' יתעלה הודה לו לתת מתנה לבניו לפתוח להם שערי תשובה. זהו שנאמר, ויקרא אברהם וכ' בהר ה' יראה, וכבר ידעת כי הבינה נקראת הר, ואותו היום נקבע לכפרה על ישראל, ויעו"ש עוד. **וכעין זה כתב רבי יוסף גיקאטיליה בספר שערי צדק** (ל, ב) **והביאו בילקוט ראובני כאן.**

עוד הביא בילקוט (שם, ט') **בשם עשרה מאמרות** (מאמר א'), כי יצחק נעקד ביוהכ"פ, ובאותה שעה מאדים נעקד לפני צדק, ומיכאל עקד את גבריאל, ע"ש.

ו] **וכן יש משמעות קצת בפרקי דרבי אליעזר** (פל"א) שדימה את אברהם אבינו שלקח את המאכלת לשחוט את בנו, לכהן גדול המגיש את מנחתו ונסכו. **וצידד הרד"ל שם** (אות מ"ד) לומר דאי נימא שהיה זה ביו"כ, לכן אמר ככהן גדול, שבין הזה כל העבודות אינן כשרות אלא בו. **ועוד אמרו שם**, ddדרש רבי חנינא בן דוסא, כי 'אפרו של האיל הוא יסוד שעל גבי המזבח הפנימי, שנאמר וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה', **וגם בזה ביאר הרד"ל** (אות ע"ב), שהקב"ה רואה אחת בשנה שהוא ביוה"כ, את קרנתיו שנעשו במקום אפרו של יצחק ומכפר על עוונות בית ישראל. ולדברי הריקאנטי, מכוון הדבר ביותר, עכת"ד.

ז] **וכ"כ הביא מוהר"ר שלום מנצורה זלה"ה** (בחידושיו שהובאו בנחלת אבות ב' עמ' כ') **ממוהר"ר שלום שבזי זלה"ה בחמדת ימים** (ולא מצאתיו לע"ע). **וכתב** דאהימנותיה דמר קא סמיכנא. **והוסיף**, ואני הצעיר אומר, שיש ראיה מן התורה לעקידת יצחק שהיא ביום הכיפורים מדכתיב 'לשחוט את בנו' ו'לשחוט' בגימטריא 'ביום כפר'.

ח] **וכתב החיד"א במחזיק ברכה** (סי' תקפ"ד סק"ב), דמה שאמרו בזוה"ק שנעקד בר"ה, אין הדברים כפשטן, כי הוא רומז על הארש בסתר עליון, ע"ש. **וביאר דבריו בכף החיים** (שם ס"ק ט"ז) דהיינו שבר"ה נעקדה מידת יצחק היא הגבורה יעו"ש. **וקצת דוחק** ליישב בזה הפסיקתא דלעיל, וצ"ע.

בחודש ניסן

ט] **יש אומרים** שהעקידה היתה בחודש ניסן. הכי איתא בשמות רבה (פט"ו י"א) על חודש ניסן שבו נגאלו ישראל ממצרים וכו', וכו נולד יצחק (ע' ר"ה י', ב) ובו נעקד. וציין שם הרש"ש דזהו דלא כמ"ש במדרש אסתר בפסוק בחודש הראשון, דשרה מתה במרחשוון.

ביאור הפיוט על פי זה

י] **כתב מהרי"ץ בעץ חיים בסדר ר"ה** (סז, א) מה שאומרים בסוף פיוט עת שערי רחמים וכו' **בו חטא בני יעקב אני סולח**, אתיא כמאן דאמר שנעקד יצחק אבינו עליו השלום ביום הכפורים כי הסליחה אינה רק ביום הכפורים. וכ"כ בפרקי רבי אליעזר ובזוהר (תיקו"ז קלט, א) ועוד מפורש שם דבשעת המנחה של יום הכפורים היתה העקידה (בבארות משה אות רכ"ג, ציין לזוה"ק ויצא קסד, ב שנעקד יצחק בבין הערבים. אבל כתב שלא נזכר שם שהיה זה ביוה"כ. **אכן** כוונת מהרי"ץ לצרף שני מדרשים אלו, פדר"א והזוה"ק, וכמו שכתב בהקדמתו לתפילת מנחה של יו"כ בע"ח קטז, א. וקצ"ע דדעת הזוה"ק שנעקד בר"ה וכדלעיל. וכן נראה במטה יהודה שזיווג שני מאמרים אלו יחד, ע"ש) **כך היה נראה לי.**

והוסיף מהרי"ץ, ועכשיו ראיתי בכל בו דף ע' ע"ג שהביא מדרש ר' סימון שהעקידה ביום שבת ויום הכפורים היה, ויש אומרים יום שבת וראש השנה היה וכו' **יע"ש** (כבר העיר בבארות משה ס"ק רכ"ד. דלא מפורש שם אלא 'א"ר סימון אותו יום שסלח בו סרחונו לאדם הראשון, יום שבת ויום הכפורים היה וכו' וי"א יום שבת ור"ה היה'. ולא נזכר שם עניין העקידה, וצ"ע. וציין שם לספר תניא דשם מפורש שנעקד בר"ה, וכמבואר בפסיקתא וכדלעיל. הרבה מהציונים כאן הם ממה שציין בבארות משה שם ובסמוך). **נמצא לפ"ז דשייך לאמרו גם בראש השנה**, כפי דעת היש אומרים כי גם בראש השנה יש סליחה כנזכר שם. והוסיף מהרי"ץ, ויהיה פירוש תיבת בו בעבורו כלומר בעבור יום זה שהיתה בו העקידה חטא בני יעקב אני סולח, ע"כ. **וכוונתו**, שזכותו של יצחק תעמוד לישראל למחילה בשעת המחילה, היא יוה"כ. ולכן נדחק לומר כי 'בו' הכוונה בעבורו. **לכאורה** אחרי שנגלו לנו דברי הפסיקתא שם מפורש כי בשעת הדין לא יעלו דברי המקטרגים, א"כ זוהי הסליחה, שנעלמים דברי עוונותיהם.

יא] **ויש לציין כי מהר"י ונה זלה"ה בפעמון זהב** הביא סליחה זו בסדר יום הכיפורים, וממילא לק"מ. **ובכתר שם טוב** (ח"ד עמ' ק"מ), הביא שיש גרסים 'בו שערי רחמים אני פותח', כדי להנצל מקושיא זו, יעו"ש.

רבינו נולד בעיר רצאבה בשנת התרע"ג לערך, לאביו רבי יחיא ב"ר יחיא זצ"ל, אשר מוצאו מכפר סעואן הסמוך לצנעא, שעקר לרצאבה מדוחק פרנסתו, ולאמו מרת חמאמה ע"ה ב"ר סאלם כוחייל זצ"ל. כבר בילדותו עלה ונתעלה בידיעותיו וכשרונותיו הברוכים יתר על בני גילו, ולימים זכה ונתמנה כחבר בי"ד רצאבה. **כרבים** מחכמי תימן עסק רבינו מעט במלאכה, לפרנסת בני ביתו, אך מלאכתו עראי ותורתו קבע והיה שוקד על תלמודו בביתו ובבית המדרש שעות רבות במהלך היום, אך גם בעת עיסוקו במלאכת הרקמה היה גורס ומשנן את תלמודו. **סיפר** תלמידו וש"ב רבי משה קרואני, כי בנעוריו שלחו אביו ללמוד מפי רבינו דיני שחיטה, והיה יושב וקורא לפניו מן הספר, ורבינו משלים ומבאר לו ההלכות בתוספת מרובה ממקורותיה בגמרא והפוסקים, וידיו עוסקות במלאכה. היה ידוע בשקידתו, שתמיד היה נראה מהלך ולא פסיק פומיה מגרסא. **על** עוצם בקיאותו יעיד המעשה ששח בן דודתו יבלחט"א מרן הגר"י רצאבי שליט"א, 'פעם אחת שהיינו בבית אבלים רח"ל, והייתי לומד לפני הציבור מהלכות אבל מחיבור הרמב"ם כמנהג. ואירע שדילגתי הלכה אחת, ומיד החזירני מארי סלימאן, בלא שהיה ספר מונח לפניו כלל, בהתחילו הלכה שהחסרתי'. **חביבות** יתירה היתה לו להלכות קידוש החודש, בהם עסק רבות עוד בתימן, עד שאמרו עליו כי השמים וכל צבאם היו כפרושים לפניו. והותיר אחריו חמשה קבצים כת"י שרובם בסוגיות חמורות אלו, ובכללם פלפל רבות בדברי החזו"א זלה"ה שהגיעו לידיו כאן בא"י, וכתב הרבה מאמרים לבאר את דבריו שבאו שם בקצרה, וגם תיקן לשונות מגומגמים שם. **זכה** לעסוק גם בחכמת האמת, והיה לו יד גם בספרי הפילוסופיא של חכמי ישראל. מיוחד היה בדרכו להשוות ולקרב הפילוסופיא האנושית עם הקבלה האלהית. **במלחמה** שהתחוללה בארה"ק בחודש אייר התשכ"ז, שהיו הכל יראים וחרדים מצבאות ערב, חלם רבינו והנה דמות בלבוש לבן עומדת בשדה הקרב ומפילה חללים רבים לפניה, והיא פונה אליו ואומרת לו 'אל תירא ואל תיחת ישראל, ה' ילחם לכם ואתם תחרישון'. וכשנתעורר הרגיע את רעייתו הרבנית ע"ה באמרו, אל תדאגי, ה' יהיה בעזרנו, וגם אזרחים לא יפגעו במלחמה הזו, וכן הוה. **בשעת** לוויתו לבית עולמים, נתקדרו השמים בעבים וגם עז ניתך ארצה, נעמדה רעייתו ע"ה ואמרה 'אהיה אשר אהיה, עשה למען הצדיק הזה שיקבר בכבוד הראוי לו ולא בגשם שוטף', ולפתע פתאום פסק הגשם והתבהרו השמים עד לאחר ששבו הציבור ממסע לווית הצדיק, ואז החלו מטרות עוז שלא פסקו במשך כמה ימים. זיע"א (שיר המעלות לשלמה ומזכרונות חתנו ר' סעדיה נחשון)